

има пълно съответствие. И тогава, за да разбере човѣкъ материалния животъ, трѣба да започне съ духовния, да го изучава и разбира. Духовниятъ животъ подразбира разширение на съзнанието, а материалниятъ—ограничение на съзнанието. Затова, всѣки човѣкъ, който иска да живѣе разумно, добрѣ, трѣба да разбира тия два процеса на своето съзнание — процеса на разширението и процеса на ограничението. Не разбира ли тия два процеса, тия два закона, той всѣкога ще се намира прѣдъ голѣми противорѣчия. И всички противорѣчия въ съвременния животъ, както и всички скрѣби и страдания, радости и веселия, произтичатъ отъ разбирането или отъ неразбирането на тия двѣ направления въ съзнанието на човѣка. Понѣкога човѣкъ се разширява или сграницава повече, отколкото трѣба. Не е опасно да се разшири човѣкъ, но трѣба да съзнава, че се е разширилъ, за да не изпадне въ заблуждения. Що е разширение? Ние си прѣставяме разширения човѣкъ, като голѣма, обемиста форма, която се нуждае отъ много съдѣржание. Прѣставете си, че сте взели единъ голѣмъ чувалъ, който тежи празенъ единъ килограмъ. Вие го напълвате доторѣ съ жито, около стотина килограма, и го туряте на гърба си. Питамъ: има ли смисълъ да носите такъвъ тежъкъ чувалъ на гърба си? Вие ще кажете: „Азъ ще платя нѣкому да ми носи чувала.“ Това е лесно — другъ да носи вашия чувалъ срѣщу известно възнаграждение, но изкуството е вие сами да си го носите. Всѣки човѣкъ, който плаща на други да носятъ чувала му, той свѣршва съ смърть. Ще кажете: „Какъ тѣй?“

Ще ви обясня тази идея съ единъ простъ примѣръ. Допуснете, че вие влизате съ чувала си, пъленъ съ злато, въ единъ кладенецъ, дълбокъ около стотина метра. За тази цѣль сте наели единъ слуга, комуто ще платите, за да ви помогне при изнасянето на чувала отъ кладенеца. Слугата започва да изнася чувала съ златото навънъ,